

Instytut Rozwoju Gospodarczego

SZKOŁA GŁÓWNA HANDLOWA
W WARSZAWIE

Stanisław Kluza

Oskar Krzesicki

KONIUNKTURA W BANKOWOŚCI
październik-grudzień 2018

ISSN 2392-3733

Badanie okresowe nr 79

BADANIA KONIUNKTURY GOSPODARCZEJ INSTYTUTU ROZWOJU GOSPODARCZEGO SGH

Rada Programowa:

Elżbieta Adamowicz (przewodnicząca), Joanna Klimkowska (sekretarz)
Marco Malgarini, Gernot Nerb, Ataman Ozyildirim, István János Tóth

Komitety Redakcyjny i adres Redakcji:

Konrad Walczyk (redaktor naczelny)
Stanisław Kluza
Oskar Krzesicki
Anna Jacygrad

ul. Madalińskiego 6/8, 02-513 Warszawa

www.sgh.waw.pl/instytut/irg/

Wydawnictwo:

Szkoła Główna Handlowa w Warszawie
ul. Madalińskiego 6/8, 02-513 Warszawa

wersja elektroniczna czasopisma jest wersją pierwotną

Publikacja została zrecenzowana zgodnie z wytycznymi MNiSW

©Copyright by Szkoła Główna Handlowa w Warszawie, Warszawa 2018

Wszelkie prawa zastrzeżone. All rights reserved.

ISSN 2392-3733

Nr rej. PR 18394

Informacje zawarte w niniejszym biuletynie oparte są na wynikach ankietowego badania koniunktury nr 79, realizowanego przez IRG SGH według metodyki opisanej na stronie: <http://kolegia.sgh.waw.pl/pl/KAE/struktura/IRG/koniunktura/Strony/metody.aspx>. W badaniu wzięło udział 19 banków.

SPIS TREŚCI

I.	OMÓWIENIE WYNIKÓW BADANIA	4
II.	WYNIKI SZCZEGÓŁOWE	6
	1) Wskaźnik koniunktury w bankowości	6
	2) Wynik z działalności bankowej (netto)	7
	3) Warunki prowadzenia działalności bankowej	7
	4) Wielkość wypracowanego zysku	8
	5) Jakość portfela należności	8
	6) Ogólne zainteresowanie klientów usługami bankowymi	9
	7) Wielkość zatrudnienia	9
	8) Czynniki ograniczające rozwój banków	10
	9) Inwestycje kapitałowe	10
	10) <i>Spread</i> (rozstęp) między oprocentowaniem kredytów i depozytów	11
	11) Kurs PLN względem parytetu (koszyka walut).....	11
	12) Stopy procentowe NBP (ogólna tendencja)	11
	13) Ogólna sytuacja polskiej gospodarki	12
	14) Ogólna sytuacja sektora finansowego na tle polskiej gospodarki	12
	15) Wynik na operacjach <i>reverse-repo</i> (pomniejszony o <i>repo</i>)	12
	16) Poziom inflacji	13
	17) Realna podaż pieniądza	13
III.	SUMMARY.....	14

I. OMÓWIENIE WYNIKÓW BADANIA

1. W III kwartale 2018 r. wartość wskaźnika koniunktury w sektorze bankowym IRG SGH (IRGBAN) wzrosła, osiągając poziom 45,3 punktu. Wynik ten jest o 31,4 pkt wyższy niż kwartał wcześniej oraz wyższy o 29,6 pkt od przewidywanego w poprzednim badaniu. Poprawa koniunktury jest skutkiem wzrostu wyniku z działalności bankowej, wypracowanego zysku oraz zatrudnienia. Spodziewane jest pogorszenie się sytuacji w kolejnym okresie, a wartość wskaźnika prognozowanej koniunktury wynosi 18,1 pkt.

2. Wartość salda odpowiedzi na pytanie o wynik z działalności bankowej (netto) wzrosła o 27,8 pkt do wysokości 66,7 pkt. Obecny wynik jest lepszy od przewidywanego przed trzema miesiącami (o 31,4 pkt). Prognozowane jest pogorszenie się wyniku z działalności bankowej w następnym kwartale (wartość salda prognostycznego wynosi 53,3 pkt).

3. W III kwartale 2018 r. saldo odpowiedzi na pytanie o warunki prowadzenia działalności bankowej przyjęło wartość 0,0 pkt. Warunki prowadzenia działalności banków są bardzo stabilne. Po raz trzeci z rzędu nie uległy zmianie. Bieżąca ocena jest również zgodna z przewidywaniami sprzed kwartału. Zdaniem ankietowanych, warunki prowadzenia działalności bankowej w kolejnym kwartale pogorszą się (wartość salda prognostycznego jest równa -6,7 pkt).

4. Wartość salda odpowiedzi na pytanie o wielkość wypracowanego zysku wyniosła 72,2 pkt i jest wyższa o 61,1 pkt od wartości sprzed trzech miesięcy. Jest również wyższa (o 48,7 pkt) od przewidywanej w poprzednim kwartale. Banki oceniają, że w kolejnym kwartale zyski będą mniejsze, a wartość salda prognostycznego wynosi 14,3 pkt.

5. Poprawiła się jakość portfela należności banków. Wartość salda wzrosła o 11,1 pkt do poziomu 16,7 pkt. Jest jednak niższa od przewidywanej w poprzednim kwartale o 6,9 pkt. Banki spodziewają się pogorszenia się jakości portfela w najbliższym okresie (wartość salda prognostycznego wynosi -6,7 pkt).

6. Ogólne zainteresowanie klientów usługami bankowymi zmniejszyło się. Wartość salda wyniosła 0,0 pkt i jest niższa niż w poprzednim kwartale o 33,3 pkt. Ponad połowa ankietowanych banków (88,2%) nie dostrzegła zmiany zainteresowania swoimi usługami. Spodziewany jest wzrost zainteresowania usługami bankowymi w IV kwartale 2018 r. (wartość salda prognostycznego wynosi 14,3 pkt).

7. W III kwartale 2018 r. banki po raz kolejny zadeklarowały chęć zmniejszenia zatrudnienia. Bieżąca wartość salda (-2,9 pkt) jest jednak o 5,4 pkt wyższa od wartości z poprzedniego kwartału. Jest również wyższa (o 8,8 pkt) od przewidywanej przed trzema miesiącami. Banki planują dalsze cięcia w zatrudnieniu w następnym kwartale (wartość salda prognostycznego wynosi -13,3 pkt).

8. Przeciętne oceny dotkliwości oddziaływania czynników ograniczających rozwój działalności bankowej nie uległy znaczącej zmianie. Banki najczęściej wskazują na bariery prawne (63,2%, spadek w porównaniu z poprzednim badaniem), obciążenia podatkowe (63,2% wskazań, spadek w porównaniu z poprzednim badaniem) oraz niedostateczny popyt na usługi finansowe i trudności z pozyskaniem klientów (odpowiednio: 47,3% i 36,8% ankietowanych). W kolejnym kwartale rozwój banków będzie najprawdopodobniej powstrzymany przez te same czynniki.

9. Wartość salda odpowiedzi na pytanie o inwestycje kapitałowe wzrosła względem wartości z II kwartału o 4,9 pkt do wysokości 16,7 pkt. Banki kontynuują zatem odbudowę swoich pozycji inwestycyjnych. Obecna wartość salda jest wyższa od przewidywanej w poprzednim kwartale o 30 pkt. Prognozowany jest wzrost inwestycji kapitałowych w kolejnym kwartale, nieco mniejszy niż

zanotowany w październikowym badaniu koniunktury bankowej (wartość salda prognostycznego wynosi 13,3 pkt).

10. Udział banków, które spodziewają się, że wielkość *spreadu* zwiększy się w IV kwartale 2018 r., wyniósł 31,3%, a udział tych, które prognozują jego spadek, 12,5%. Banki przewidują stabilizację *spreadu* w długim okresie – 71,4% badanych ocenia, że w perspektywie 12 miesięcy wielkość *spreadu* nie zmieni się; pozostali prognozują jego wzrost (21,4%) lub spadek (7,1%).

11. Zdaniem ankietowanych (47,1% badanych), wartość polskiej waluty nie zmieni się w IV kwartale 2018 r. 41,2% badanych spodziewa się deprecjacji złotego. Odsetek banków, które przewidują aprecjację złotówki w ciągu następnych 12 miesięcy, wynosi 35,3%. Tyle samo banków nie spodziewa się zmiany kursu złotego w długiej perspektywie. 29,4% respondentów wskazuje na możliwą deprecjację polskiej waluty.

12. Żaden z banków biorących udział w badaniu koniunktury nie spodziewa się zmiany stóp procentowych w IV kwartale 2018 r. Na możliwość wzrostu stóp w okresie kolejnych 12 miesięcy wskazuje 16,7%, zaś 83,3% ankietowanych przewiduje, że NBP utrzyma stopy procentowe na dotychczasowym poziomie.

13. Od dekady większość uczestników badania koniunktury bankowej niezmiennie przewiduje utrzymanie się ogólnej sytuacji gospodarczej w kraju bez większych zmian. Podobne opinie dotyczą IV kwartału 2018 r. – odsetek ankietowanych, którzy nie spodziewają się jakichkolwiek zmian sytuacji gospodarczej w Polsce, wynosi 56,3%. Pozostałe banki przewidują bądź to poprawę (31,3%), bądź pogorszenie się koniunktury ogólnej (12,5%). W prognozach długookresowych (na 12 miesięcy) stan gospodarki również jest oceniany jako stabilny (80% bez zmian i 20% wzrost).

14. Odsetek banków negatywnie oceniających sytuację sektora finansowego w najbliższej przyszłości (10,5%) przewyższa odsetek tych, którzy oceniają ją pozytywnie (0,0%). Natomiast odsetek ankietowanych przewidujących brak poważniejszych zmian sytuacji w bankowości wynosi 89,5%. Przewidywania długookresowe są podobne – 83,3% banków wskazuje na brak zmiany, a 16,7% na pogorszenie się ogólnej sytuacji sektora finansowego na tle polskiej gospodarki.

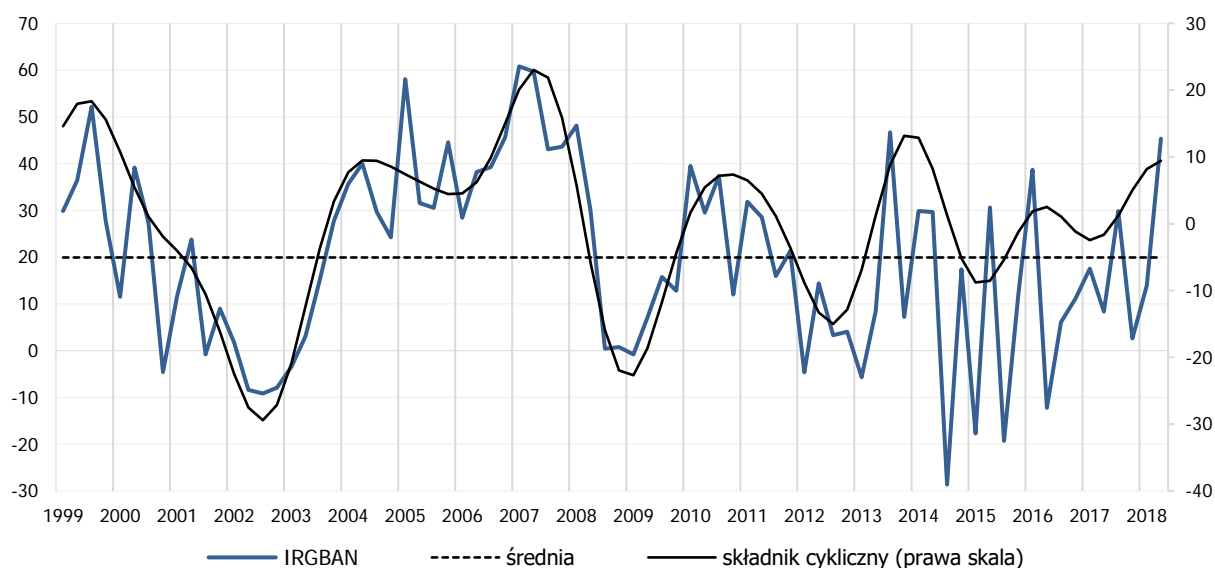
15. Niemal wszyscy ankietowani (93,3%) przewidują utrzymanie się obecnego wyniku na operacjach *reverse-repo* w IV kwartale 2018 r. Pozostali (6,7%) prognozują jego spadek. Oczekiwania długookresowe (na 12 miesięcy) są podobne – 86,7% banków spodziewa się, że ich zyski z operacji *reverse-repo* nie ulegną zmianie. Pozostałe banki spodziewają się ich wzrostu lub spadku (po 6,7% banków).

16. Inflacja sięgnęła w październiku 2018 r. poziomu 0,4% w ujęciu rocznym. Respondenci z sektora bankowego nie spodziewają się zmian poziomu inflacji w najbliższych miesiącach. 47,1% ankietowanych ocenia, że w IV kwartale 2018 r. stopa inflacji będzie zbliżona do zanotowanej w październiku, zaś pozostali spodziewają się jej spadku lub wzrostu (odpowiednio: 41,2% i 11,8%). Zgodnie z przewidywaniami, w perspektywie roku tempo inflacji wzrośnie – 82,4% ankietowanych spodziewa się jej przyspieszenia (11,8% spadku).

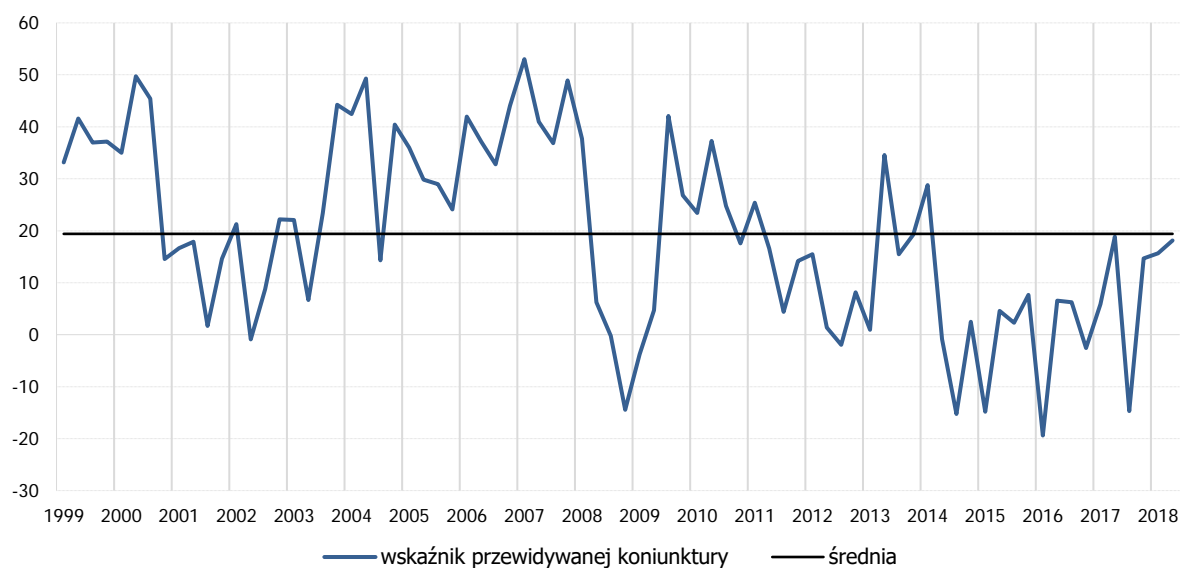
17. Oceny kształtowania się wielkości realnej podaży pieniądza w IV kwartale 2018 r. wskazują na jej wzrost (50%) lub stabilizację (50%). Długookresowe oczekiwania respondentów co do kierunku zmiany podaży pieniądza są zbliżone do krótkookresowych – 64,7% banków prognozuje wzrost, 17,6% brak zmiany i tyle samo spadek.

II. WYNIKI SZCZEGÓŁOWE

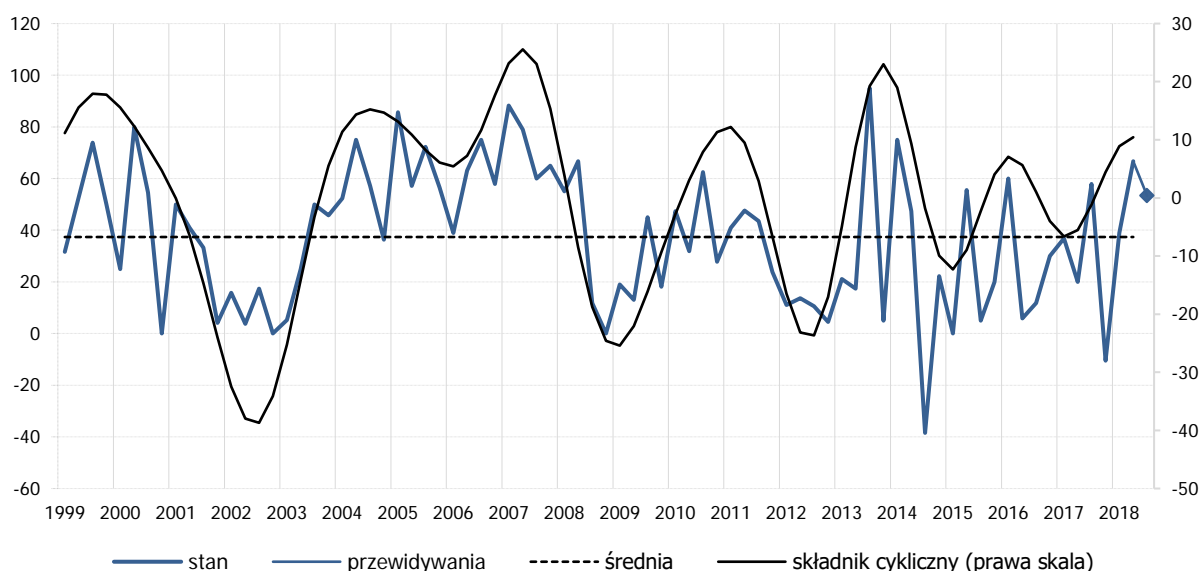
1. Wskaźnik koniunktury w sektorze bankowym

	Q2 2017	Q3 2017	Q4 2017	Q1 2018	Q2 2018	Q3 2018
wskaźnik koniunktury (IRGBAN)	17,5	8,3	29,8	2,6	13,9	45,3
wskaźnik prognozowanej koniunktury	5,9	18,8	-14,7	14,7	15,7	18,1

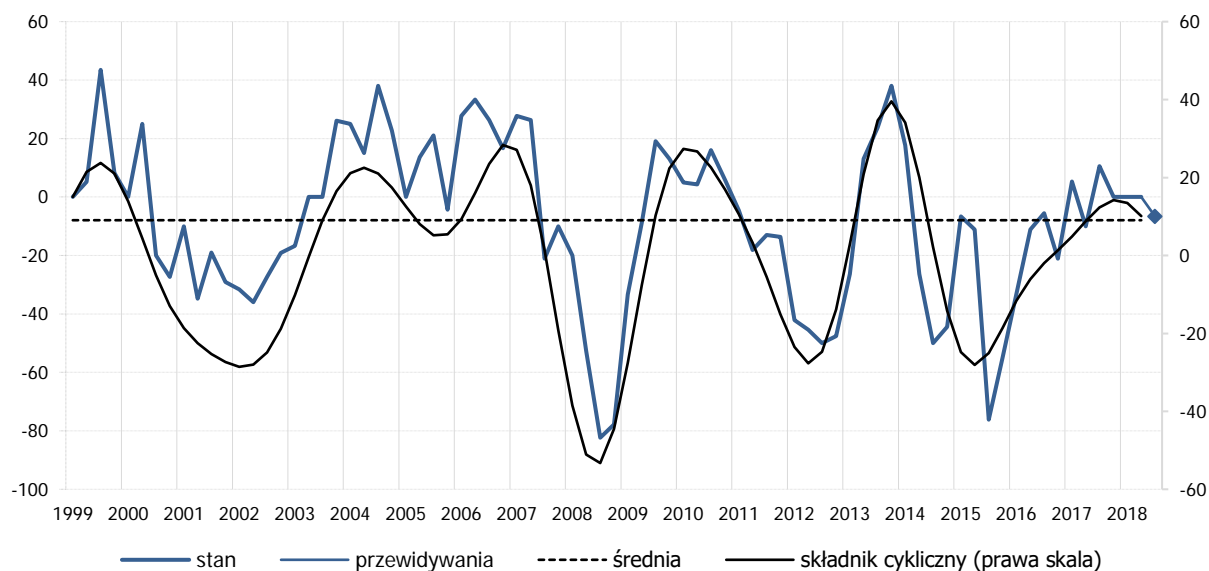

2. Wynik z działalności bankowej (netto)

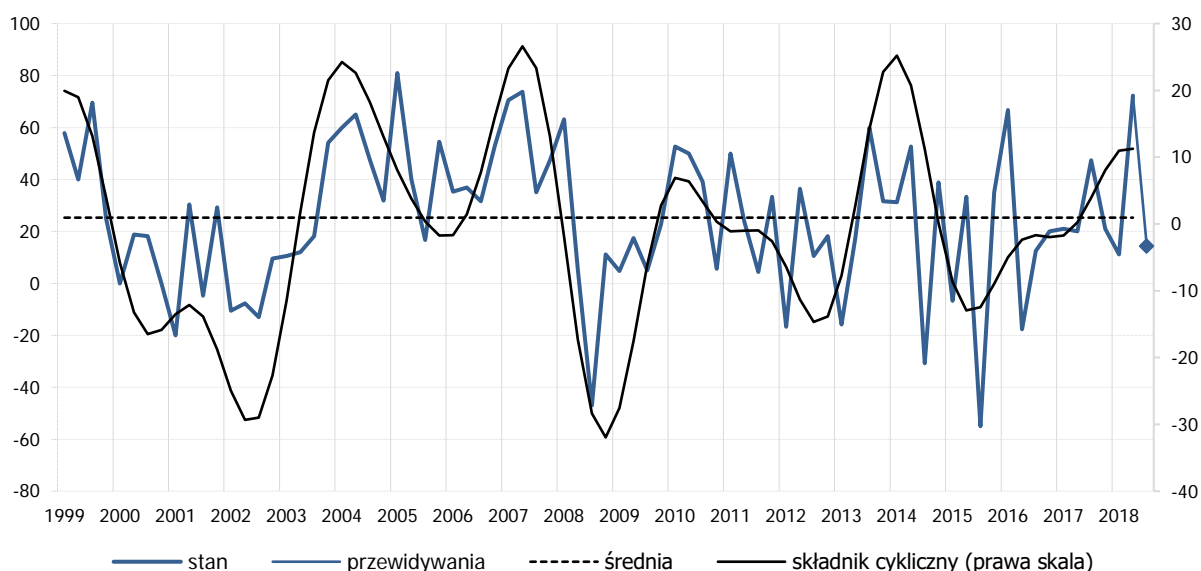
warianty odpowiedzi - odsetki	Q3 2017	Q4 2017	Q1 2018	Q2 2018	Q3 2018	przewidywania
1. wzrost	50,0	73,7	36,8	61,1	72,2	60,0
2. brak zmiany	20,0	10,5	15,8	16,7	22,2	33,3
3. spadek	30,0	15,8	47,4	22,2	5,6	6,7
saldo (1.-3.)	20,0	57,9	-10,5	38,9	66,7	53,3

3. Warunki prowadzenia działalności bankowej

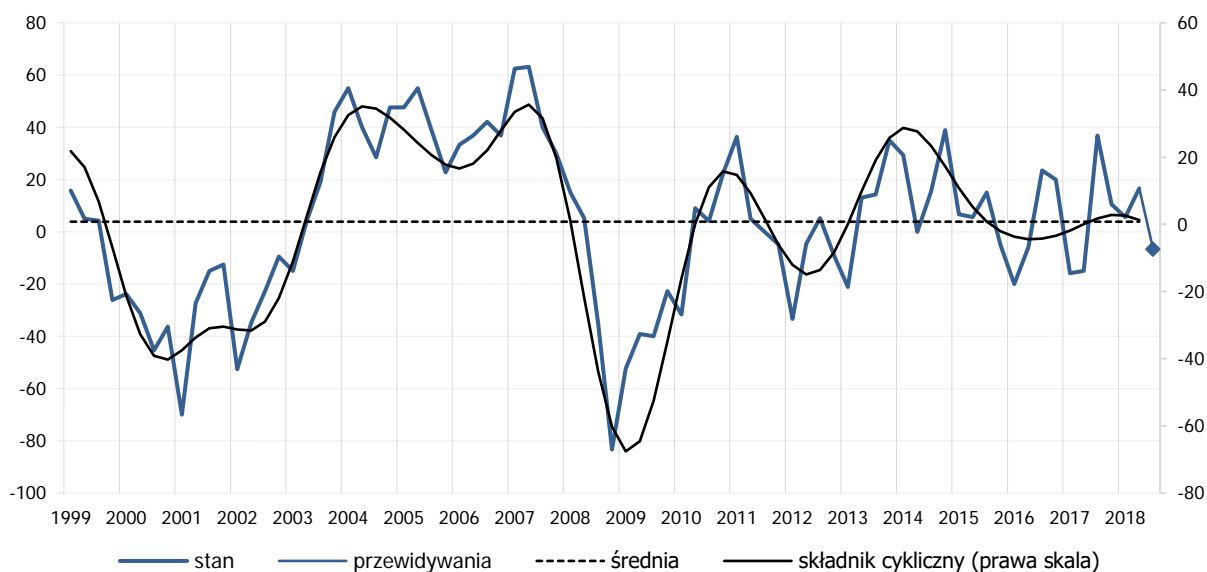
warianty odpowiedzi - odsetki	Q3 2017	Q4 2017	Q1 2018	Q2 2018	Q3 2018	przewidywania
1. poprawa	5,0	15,8	5,3	5,6	0,0	0,0
2. brak zmiany	80,0	78,9	89,5	88,9	100,0	93,3
3. pogorszenie	15,0	5,3	5,3	5,6	0,0	6,7
saldo (1.-3.)	-10,0	10,5	0,0	0,0	0,0	-6,7

4. Wielkość wypracowanego zysku

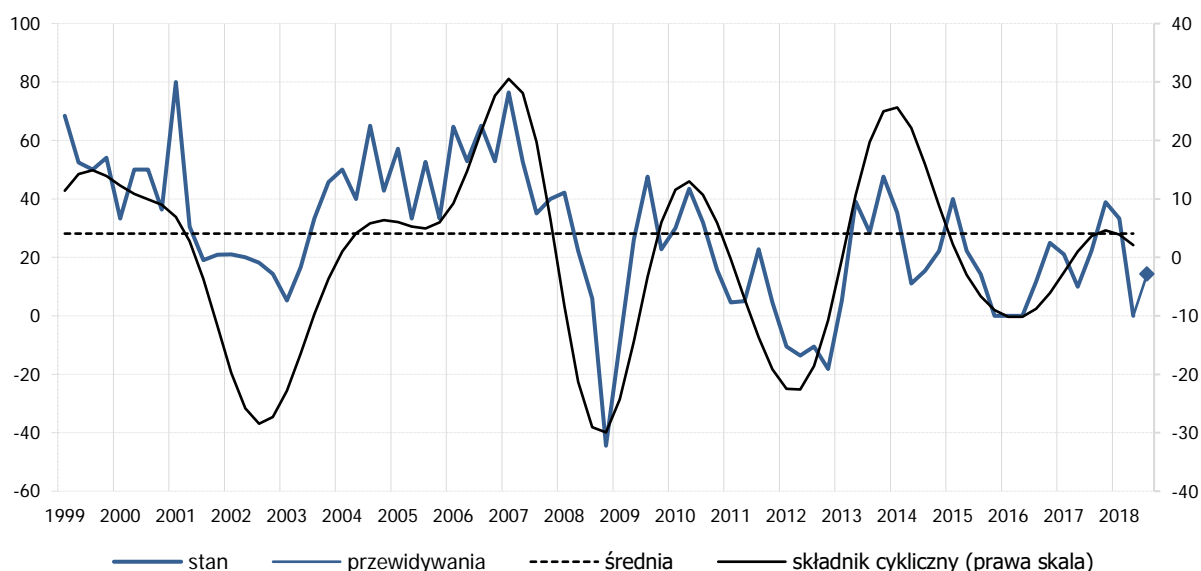
warianty odpowiedzi - odsetki	Q3 2017	Q4 2017	Q1 2018	Q2 2018	Q3 2018	przewidywania
1. wzrost	55,0	68,4	52,6	44,4	77,8	42,9
2. brak zmiany	10,0	10,5	15,8	22,2	16,7	28,6
3. spadek	35,0	21,1	31,6	33,3	5,6	28,6
saldo (1.-3.)	20,0	47,4	21,1	11,1	72,2	14,3

5. Jakość portfela należności

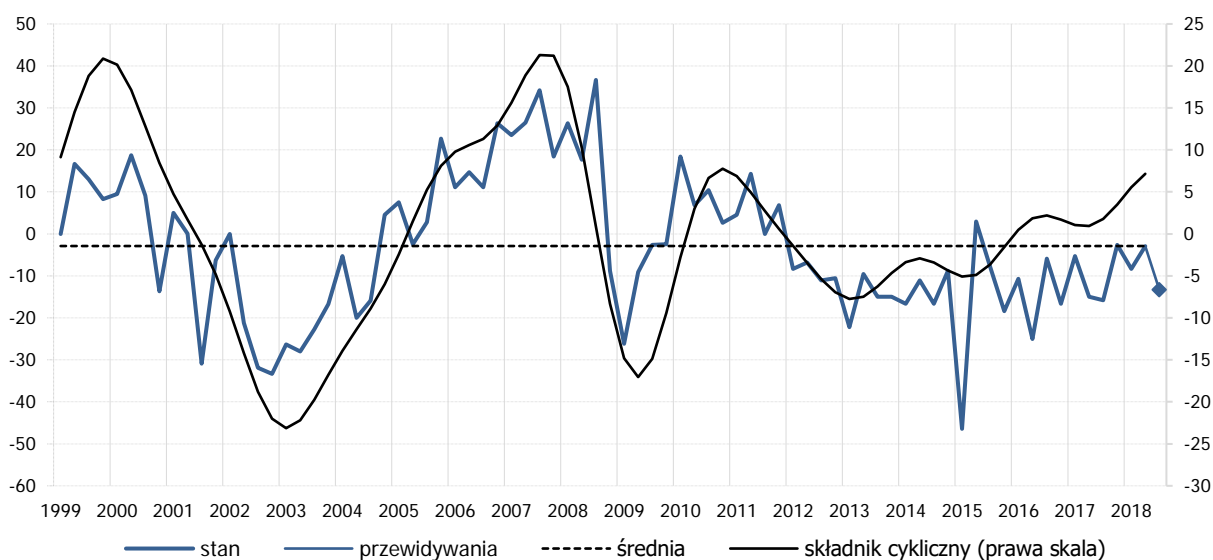
warianty odpowiedzi - odsetki	Q3 2017	Q4 2017	Q1 2018	Q2 2018	Q3 2018	przewidywania
1. poprawa	15,0	47,4	26,3	22,2	27,8	6,7
2. brak zmiany	55,0	42,1	57,9	61,1	61,1	80,0
3. pogorszenie	30,0	10,5	15,8	16,7	11,1	13,3
saldo (1.-3.)	-15,0	36,8	10,5	5,6	16,7	-6,7

6. Ogólne zainteresowanie klientów usługami bankowymi

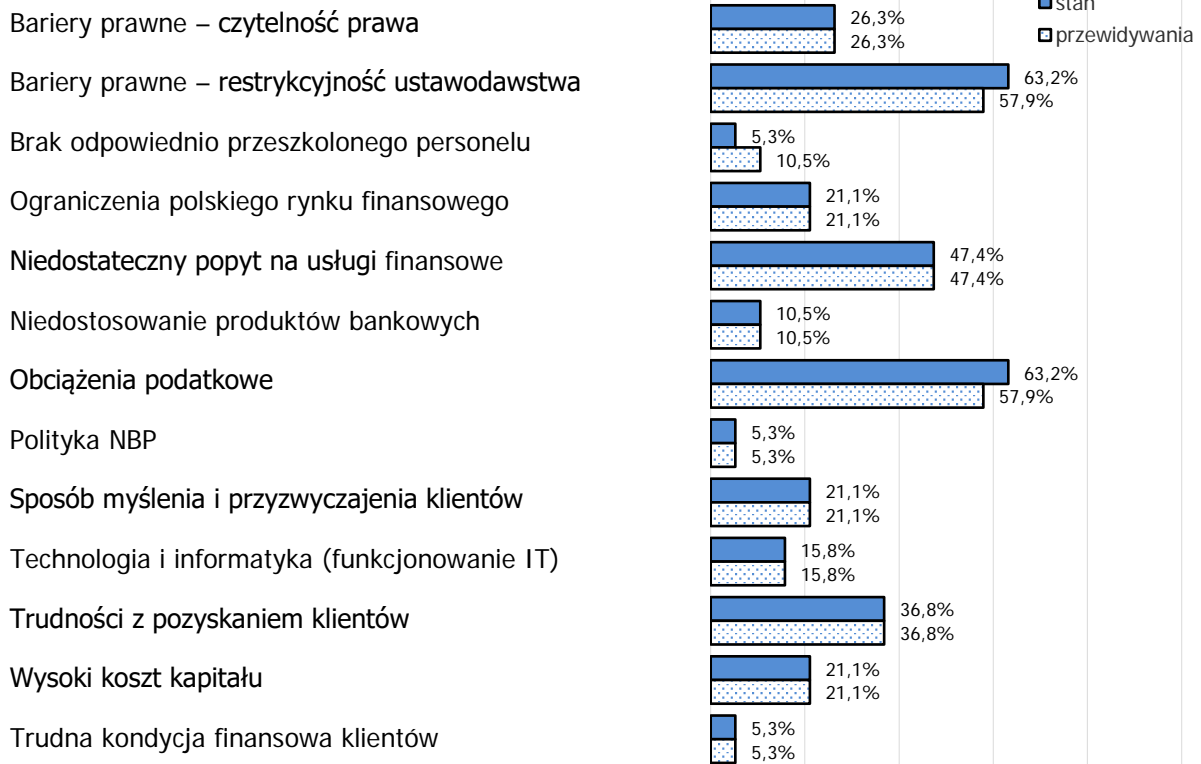
warianty odpowiedzi - odsetki	Q3 2017	Q4 2017	Q1 2018	Q2 2018	Q3 2018	przewidywania
1. wzrost	20,0	27,8	38,9	33,3	5,9	28,6
2. brak zmiany	70,0	66,7	61,1	66,7	88,2	57,1
3. spadek	10,0	5,6	0,0	0,0	5,9	14,3
saldo (1.-3.)	10,0	22,2	38,9	33,3	0,0	14,3

7. Wielkość zatrudnienia

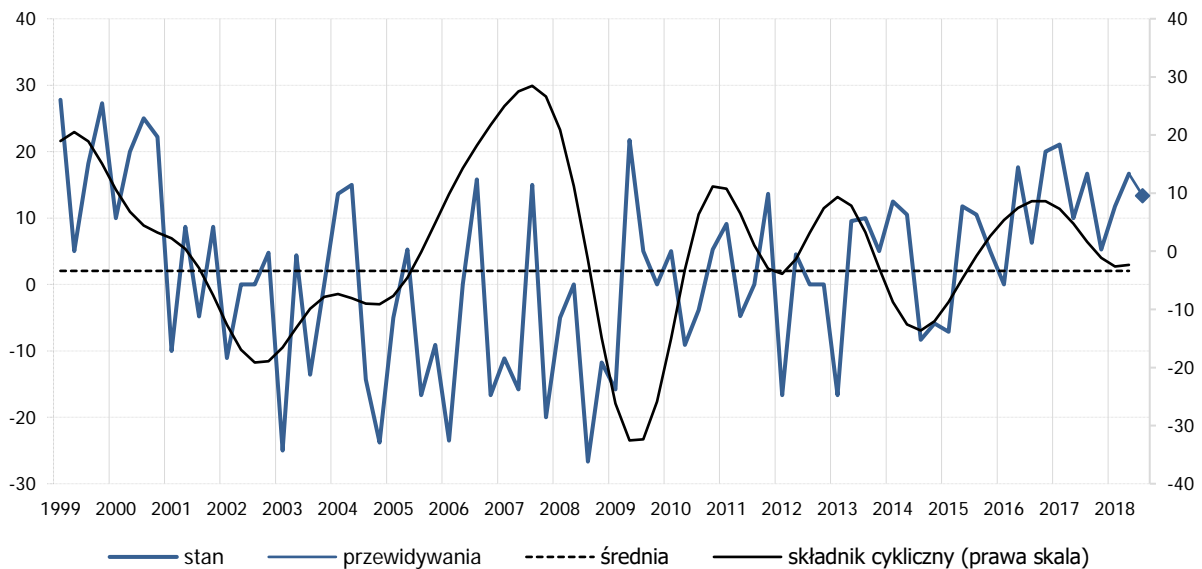

warianty odpowiedzi - odsetki	Q3 2017	Q4 2017	Q1 2018	Q2 2018	Q3 2018	przewidywania
1. wzrost >2,5 %	0,0	0,0	0,0	5,6	0,0	0,0
2. wzrost <2,5 %	10,0	15,8	26,3	22,2	41,2	20,0
3. brak zmiany	55,0	36,8	42,1	22,2	11,8	40,0
4. spadek <2,5 %	30,0	47,4	31,6	50,0	47,1	33,3
5. spadek >2,5 %	5,0	0,0	0,0	0,0	0,0	6,7
saldo (1.+2.-4.-5.)	-15,0	-15,8	-2,6	-8,3	-2,9	-13,3

8. Czynniki ograniczające rozwój banków

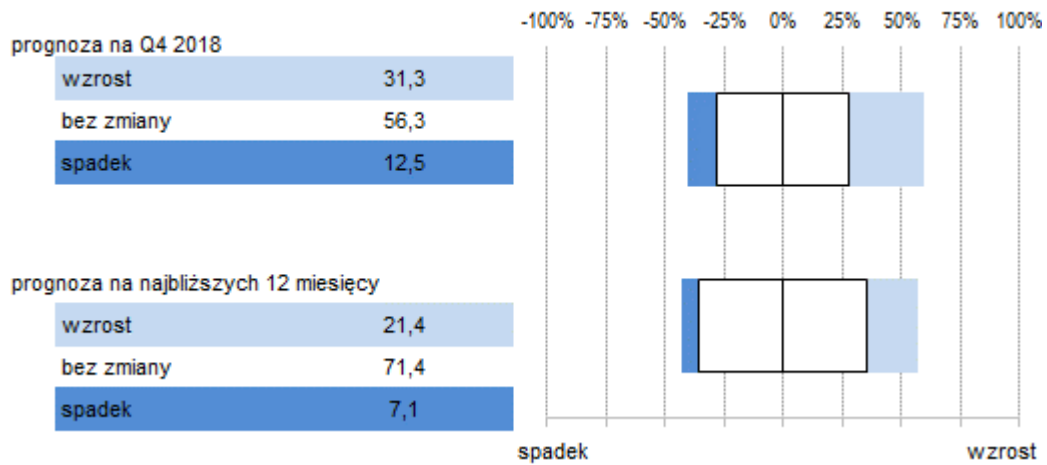

9. Inwestycje kapitałowe

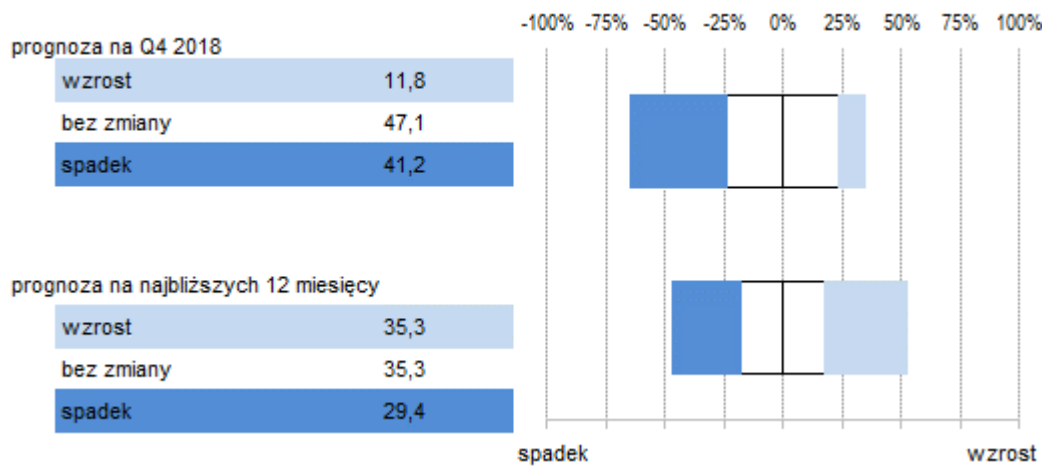

warianty odpowiedzi - odsetki	Q3 2017	Q4 2017	Q1 2018	Q2 2018	Q3 2018	przewidywania
1. wzrost	20,0	22,2	15,8	17,6	27,8	20,0
2. brak zmiany	70,0	72,2	73,7	76,5	61,1	73,3
3. spadek	10,0	5,6	10,5	5,9	11,1	6,7
saldo (1.-3.)	10,0	16,7	5,3	11,8	16,7	13,3

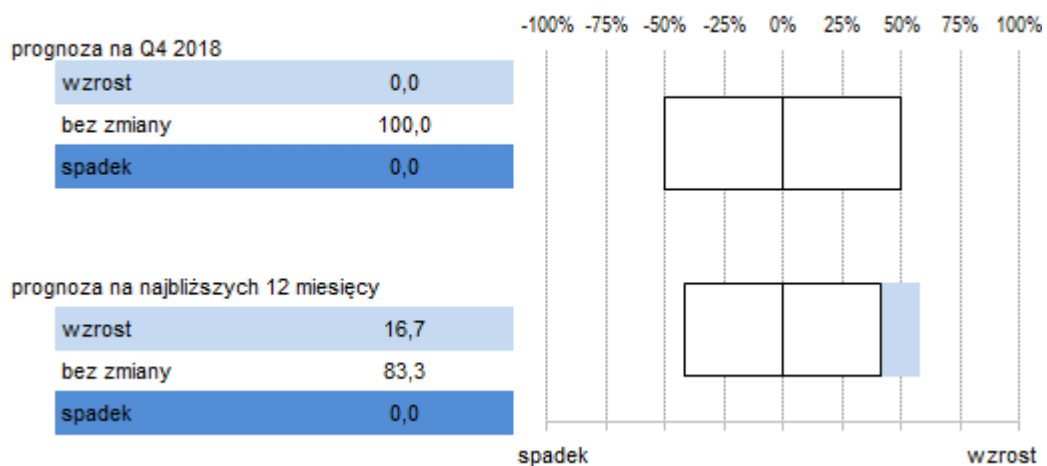
10. Spread (rozstęp) między oprocentowaniem kredytów i depozytów

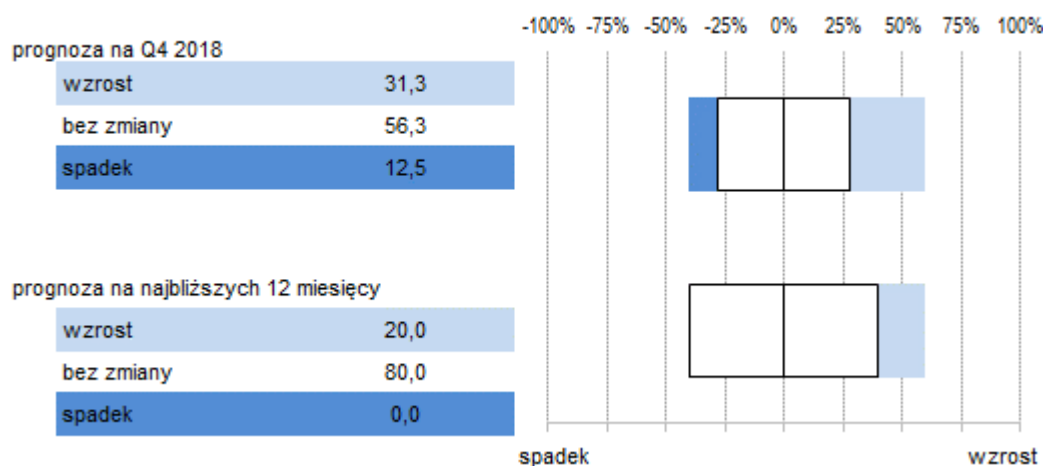
11. Kurs PLN względem parytetu (koszyka walut)

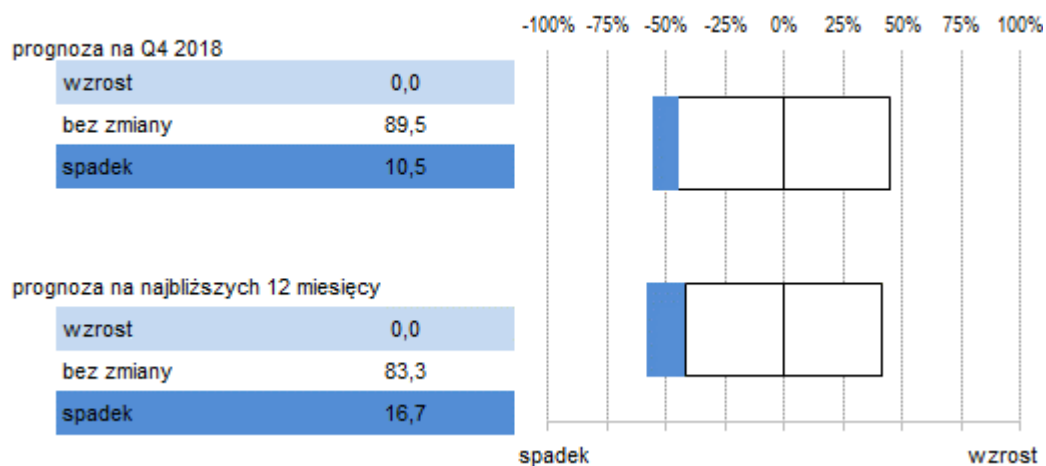
12. Stopy procentowe NBP (ogólna tendencja)

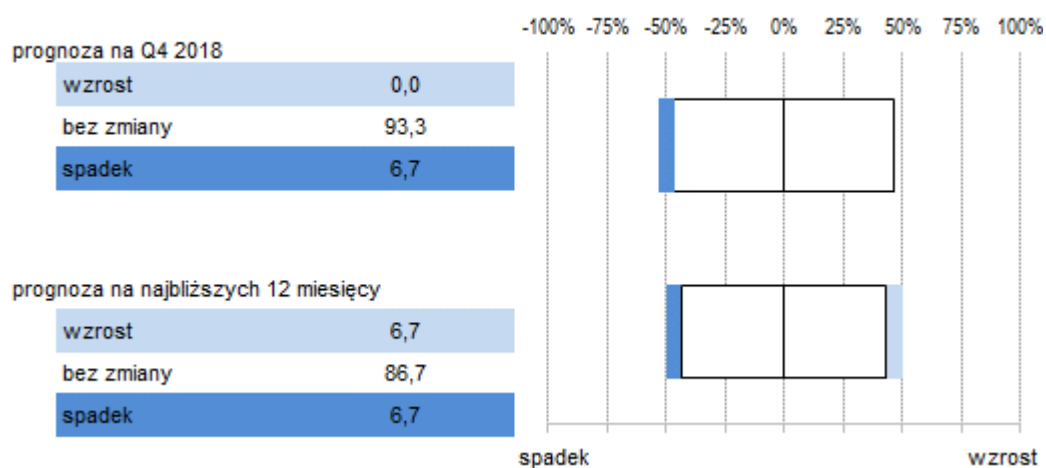
13. Ogólna sytuacja gospodarki polskiej niezależnie od sytuacji sektora finansowego

14. Ogólna sytuacja sektora finansowego na tle polskiej gospodarki

15. Wynik na operacjach *reverse-repo* (pomniejszony o *repo*)

III. SUMMARY

In the 3rd quarter of 2018 the IRG SGH banking confidence indicator (IRGBAN) grew to 45.3 pts. It is now 31.4 pts up from the previous quarter figure, and by 29.6 pts higher than expected. The quarterly rise of the indicator was caused by an increase in the balances of: the result on banking activity, profits and employment. The surveyed banks expect situation in the banking sector to worsen in the 4th quarter of 2018, and IRGBAN is forecasted to fall to 18.1 pts.